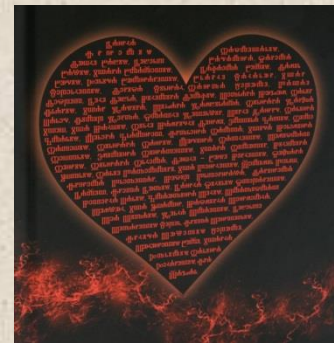

HRVATSKO GLAGOLJSKO DRUŠTVO

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba
godište V | broj 56 | srpanj 2020.
ISSN 2718-4307

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Novosti su, zahvaljujući inicijativi predsjednika Društva prijatelja glagoljice, od Nacionalne i sveučilišne knjižnice dobile svoj ISSN broj što znači da su uvrštene u svjetsku mrežu serijskih publikacija i stoje uz bok 2,5 milijuna drugih online zapisa iz 180 zemalja na više od 150 jezika. Ovi podaci dodatno obvezuju. Izlaženje idućeg broja planiramo za početak rujna, nakon ljetne stanke.

Štikleci iz svijeta glagoljice

U Galeriji AZ, u sklopu prostorija uredništva tjednika *Hrvatsko slovo*, dana 5. lipnja otvorena je virtualna izložba Jane Žiljak Gršić pod nazivom *Latinica i glagoljica*. Radi se o 13 dvostrukih portreta, svaki je napravljen i latiničnim i glagoljskim slovima na način da je tekst, bolje rečeno određene riječi su na oba pisma ispisane bez razmaka i proreda, a njihovim podebljavanjem (*boldanjem*) nastaju tamniji dijelovi koji, kada promatramo slike s udaljenosti, stvaraju jasne fizionomije, odnosno gusto pisani tekst se pretvara u portret.

Istoga dana, kako nam javlja naša članica Ravnateljstva gđa. Narcisa Potežica, u velikoj dvorani XVI gimnazije u Križanićevoj ulici održana je godišnja izborna skupština Zagrebačkog knjižničarskog društva. Tijekom skupštine na pozornici su bile projicirane dvije prigodne slike s glagoljicom.

Dana 7. lipnja HRT je na Trećem programu prikazala polusatni dokumentarni film iz 2011. godine pod nazivom *Hrvatska glagoljica – Glagoljaši*. Emisiju je moguće pogledati na poveznici https://www.youtube.com/watch?v=j_9bAh_tbP0

Nakon višemjesečne stanke započete zbog pandemije korona virusa, mješoviti pjevački zbor *Baščina* našega Društva nastupio je na glagoljaškoj misi u nedjelju, 14. lipnja u velikoj dvorani uz crkvu sv. Franje Ksaverskoga u Jandrićevoj 21 u Zagrebu. Sama crkva je jako oštećena u zagrebačkom potresu, kao i prostorije Zajednice Nijemaca u Republici Hrvatskoj u Palmotićevoj ulici u kojima inače Zbor ima probe. Nadamo se da će svi prostori biti obnovljeni, kao i da virus neće *zamrznuti* većinu naših aktivnosti u narednoj akademskoj godini.

U petak, 26. lipnja u crkvi sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu, u organizaciji udruge *Pasijska baština* održan je koncert korizmenih napjeva iz Slavonije i Baranje pod nazivom *Na križu prikovan*. Tri dana kasnije u Matici hrvatskoj održana je dodjela nagrada u sklopu VII. trienalnog natječaja *Lirika Velikog petka* za glazbeno djelo nadahnuto pasionskim sadržajem. Jedan od laureata bio je i naš član, prof. Živko Ključec za djelo *Pokoj vični (posvećeno Drinskim mučenicama)* kojemu od srca čestitamo.

U petak 26. lipnja u *Kući fresaka* u Draguču predstavljen je dodatni informativni sadržaj na temu zidnog slikarstva u Istri. *Kuća fresaka* otvorena je prije pet godina, a nalazi se u glavnoj ulici u Draguču, u prostorijama nekadašnje škole koje se sada koriste kao izložbeni, kongresni i multimedijски prostor te kao turistički info centar koji brojnim posjetiteljima ovog slikovitog gradića približava kulturnu i turističku ponudu svog kraja, među kojom crkve sa srednjovjekovnim freskama zauzimaju posebno mjesto. S obzirom na brojnost glagoljskih grafita u Istri, nadamo se da će glagoljaši imati dodatni motiv za posjet ovom zanimljivom izložbenom prostoru.

Razveselila nas je poruka našega člana g. Dubravka Jantoleka kojom nas obavještava o koncertu trojice jazz glazbenika koji su dana 27. lipnja nastupili pod nazivom *Aftershock* u jednom lokal u Zaboku. Dečki su za svoj znak odabrali glagoljska slova A i S što je dobro vidljivo čak i na ovako umanjenoj sličici kakva stane u *Novosti*.

Staroslavenski institut nam je za lipanj kao glagoljsku riječ mjeseca ponudio riječ *ljud* u značenju: narod, puk.

Doznajemo i da će obnova zgrade Staroslavenskog instituta nakon potresa potrajati više godina. Za njegove zaposlenike to je mnogo, ali odmah optimistično komentiraju: što je to u kontekstu punih jedanaest stoljeća hrvatskoga glagoljaštva?

Dana 5. srpnja kršćanski zapad obilježava blagdan slavenskih apostola, svete braće Ćirila i Metoda, poznatih kao *solunska braća*. Nazivaju ih i *apostolima Slavena*, a proglašeni su suzaštitnicima Europe. Po tradicionalnom kalendaru (koji je važio do Drugog vatikanskog sabora održanog 60-ih godina prošloga stoljeća) spomendan sv. Ćirila i Metoda obilježavao se 7. srpnja. Tim je povodom u Crkvi Sv. križa u Sigetu održana sveta misa po tradicionalnom obredu na crkvenoslavenskom jeziku. Iako je struktura mise vrlo slična onoj koju danas susrećemo u crkvi, ipak postoje i neke razlike od kojih navodimo glavne: svećenik je tijekom najvećeg dijela mise leđima okrenut vjernicima, molitve uglavnom izgovara u sebi ili posve tiho, uvodni obred je znatno dulji, pričest se prima isključivo na jezik i pričesnik ništa ne odgovara. Dio vjernica imao je glave pokrivene maramama što je također bio obvezatni dio staroga obreda. Svećenik je čitao misu iz tzv. Vajsovog *Rimskog misala* iz 1927. godine, a što je u stvari četvrto izdanje Parčičevog Misala, samo što je najvećim dijelom preslovljen na latinicu.

Početak srpnja u Knjižnici Novi Zagreb u Travnom otvorena je 19. po redu izložba iz serije *Hrvatski otoci*. Ove godine je slikom i tekstem predstavljen otok Prvić (kod Šibenika). Zahvaljujući našem dugogodišnjem članu, g. Damiru Kremenčiću, uspješno su se povezale autorica izložbe, knjižničarka gđa. Milena Ajduković i urednica ovih *Novosti*, Mirna Lipovac koja *oduvijek* ljetuje u Prviću Luci. Gđa. Lipovac je pripremila prilog o glagoljici na otoku, a Društvo prijatelja glagoljice je za potrebe izložbe ustupilo svoja tri panoa s motivima glagoljskih zapisa s Prvića. Objava vezana uz izložbu nalazi se i na Facebooku. Izložba je otvorena do konca kolovoza i pozivamo sve glagoljaše da je razgledaju.

Riječki inovator g. Zlatko Šakić, kojega smo već više puta spominjali u *Novostima*, dobitnik je nagrade za kreativni i inovativni proizvod nazvan *Tropismene glagoljične puzzle*. U sklopu trodnevne manifestacije *Tesla&friends 2020* održani su i Dani znanosti, inovacija i tehnologija, a nagrade su dodijeljene u petak, 10. srpnja u zagrebačkom hotelu Esplanade, na datum rođenja Nikole Tesle. Iskrene čestitke laureatu!

Dobrovoljni davatelji krvi ne boje se igle, ili barem plemenite pobude kod njih nadvladaju strah od *pikanja*. Kako god bilo, davanje krvi je ugodnije kada laboratorijska tehničarka nosi glagoljsku majicu poput ove na slici, a to nam je potvrdila naša članica, prof. Sanja Nikčević koja je poslala ovu fotografiju za *Novosti*. I zato: Dođite svi u Petrovu 3!

Naš član, g. Želimir Sušilo, naručio je neke proizvode od kozjeg mlijeka. Razveselio se kad je dobio pošiljku i vidio da su nazivi proizvoda napisani i glagoljicom. Radi se o proizvodima Mini sirane *Jagarka* iz Josipdola.

I za kraj ovog pregleda događanja, nije samohvala nego potpuno informiranje čitatelja o zbivanjima vezanima uz glagoljicu: Privredna banka Zagreb na svojim društvenim mrežama redovito donosi različite informacije iz svog poslovanja, a na intranetu predstavlja svoje zaposlenike koji imaju zanimljive hobije. Tako je poziv dobila i urednica *Novosti* i napisala kraći tekst o svojoj ljubavi prema glagoljici i aktivnom sudjelovanju u radu DPG-a i poslala nekoliko fotografija. PBZ je od toga napravio objavu od pet slika u rubrici *#MiSmoPBZ* pa se nadamo da će i to doprinjeti popularizaciji glagoljice.

U nadi da će od rujna situacija s korona virusom biti stavljena pod nadzor i da će se, uz poštovanje svih epidemioloških mjera, tribine moći održavati, najavljujemo prvo predavanje u predstojećoj akademskoj godini za srijedu 9. rujna u 19 sati u **Maloj dvorani Matice hrvatske**.

Predavanje pod nazivom *Listina Stjepana IV. Frankopana Ozaljskog iz 1539. godine* održat će dr. sc. Željko Bistović iz Konzervatorskog odjela u Rijeci.

Ljubazno molimo sve članove da plate godišnju članarinu koja iznosi 120 kn za zaposlene osobe i 50 kn za umirovljenike, nezaposlene, učenike i studente. Unaprijed zahvaljujemo!

Neka Vas prate zdravlje, mir i dobro!

